

Saksprotokoll i Kommunestyret - Ørland kommune - 13.12.2018

Behandling:

Forslag fremmet av Hilde Kristin Sandvik på vegne av Høyre, Sp, Frp og V:

Ørland Høyre, Ørland Senterparti, Ørland Fremskrittsparti og Ørland Venstre legger frem følgende forslag i forbindelse med budsjett 2018.

Endringer/presiseringer tar utgangspunkt i formannskapetets innstilling for kommunestyret i sak PS 18/44.

Kommunestyret slutter seg til formannskapetets vedtak datert 15.11.2018 angående budsjett 2018, samt prisbok og gebyrregulativ med følgende endringer, presiseringer og tillegg.

1. Innledning

Høsten 2017 vedtok Stortinget kommunesammenslåing av Ørland og Bjugn, og det som har preget mye av arbeidet i Ørland kommune både administrativt og politisk er kommunesammenslåing. Dette arbeidet krever mye ressurser og det er mye følelser i en slik prosess. Fra å tenke konkurranse og verne om vårt skal vi tenke som EN. Men det er gjort et stort arbeid i 2018 fra administrativt hold og det ser ut til at man holder tidsrammen. Både politisk og administrativt medfører prosessen med kommunesammenslåing stor belastning på alle som er involvert. Men det er spennende å se til hva vi får til sammen.

Rammeoverføringene fra staten er fordelt på enhetene og Ørland kommune driver kostnadseffektivt. Posisjonen vil berømme det arbeidet ansatte og ledere i kommunen gjør i det daglige arbeidet i møte med innbyggerne våre. De leverer et optimalt tjenestetilbud på marginale rammer. Og til tross for de økonomiske innstrammingstiltak som er gjort er fraværet ikke økt opp imot bunnåret i 2012. Det fokuseres sterkt på arbeidsmiljø og tett oppfølging av sykemeldte, og dette arbeidet er kjempeviktig.

I tillegg er det viktig at man har fokus på rekruttering, og at kommunen kan tilby heltidsstillinger til de som ønsker dette. Gjennom strategidokumentet heltidskultur skal dette være en del av arbeidsgiverpolitikken i Ørland Kommune.

Kommunestyret ber om at det ved etter- og tilleggsutdanning, skal det være fokus på behovet for den enkelte enhet som skal dekkes. Dette vurderes kontinuerlig av hver enkelt enhet og at det legges opp til bindingstid på 1 -2 år for alle i ØK som tar videreutdanning finansiert av kommunen.

I 2018 har man realisert og fullført store investeringer i Ørland Kommune. I 2018 ble ny barneskole- Brekstad Barneskole åpnet i august. Ørland Sparebank Arena ble åpnet med eget åpningsarrangement med mange besøkende.

Vi har fått ny hurtigbåtterminal, nye boligområder og nye næringslivsområder som Ørland Næringspark og Brekstad bukta er ferdigstilt og klare for at bedrifter skal etableres her, og nytt ferjeleie er snart ferdig.

Ørland er en vekstkommune og er en kommune med stort vekstpotensial som nå er lagt opp i hendene på oss, med tanke på de infrastrukturelle investeringer i forsvaret, og dette må vi bygge videre på.

Det har aldri vært så viktig som nå for Ørland og for øvrig nabokommunene å være forberedt og rustet til å kunne fremstå som den plassen de nye tilflytterne ønsker å bosette seg. Kampen mot Trondheim, som kun er en liten time unna med båt er nok den største konkurransen. Men når folk oppdager at Ørland har gode fasiliteter og et bredt tilbud i nye skoler og anlegg da er etableringslysten større. Da er det vel bare arbeidsplass til partner/ektefelle som utfordrer. Men også her kan det snus på hodet hvorfor skal en nyetablert familie velge store og dyre Trondheim fremfor trygge Ørland? Med et godt hurtigbåt tilbud kan partner jobbe i Trondheim.

Med disse utfordringene bør fokus de neste årene være å skape arbeidsplass til nr 2 og få folk til å bo. I tillegg til at vi får et godt hurtigrutetilbud. Og som jeg senest i dag med glede

kunne lese at blir opprettholdt og at det ikke kuttes i båtforbindelsen. God jobb av både lokalpolitikere og fylkespolitikere.

Posisjon mener det bør satses sterkt på å få folk til å bo gjennom et eget satsningsprosjekt - et samarbeid mellom kommune, næringsliv, mfl #vekstiØrland ☺ og ber administrasjonen komme med en sak til formannskapet i løpet av februar 2019 der et slikt prosjekt skisseres.

En prognose viser at skatteinntekten for 2018 er større enn antatt. Dette gjør at man ser at også i år går drifta i balanse. Men vi vet at 2019 blir et tøffere år med økte renteutgifter ønsker posisjon i Ørland kommune å føre en restriktiv politikk, samtidig en offensiv politikk. Det vil gjøres nye investeringer men det gjøres stort sett med en omdisponering av allerede finansierte prosjekt over investeringsbudsjettet og ubundne investeringsfond.

Driftsnivået økes noe både innenfor oppvekst, kultur. Landbruk og helse og dette gjøres via disposisjonsfond som gjør at det står igjen ca 8 mill på disposisjonsfondet. Dette er tenkt justert opp igjen ved saldering av budsjett i 2019 slik at man kommer opp på et disposisjonsfond på minst 10 mill i henhold til vedtak i Fellesnemda.

Regjeringen har valgt og videreføre sin satsning på skole og psykisk helse og det er gledelig å se at overføringene fra staten blir brukt til satsningsområdene i henhold til regjeringens og posisjons føringer.

Folkehelse som grunnleggende verdi er en av Ørland kommunes strategiske retning mot 2026, og er sentral i all kommunal planlegging og virksomhet. Dette er viktig å videreføre som en grunnleggende verdi i kommunesammenslåingsprosessen.

De investeringene og endringene i budsjettet posisjonen har forslag om, vil også gi en positiv effekt i nye Ørland. Vi ønsker gjennom strategiske planer og samarbeid med Bjugn kommune å tilby kommunens innbyggere gode kommunale tjenester.

5.5 Økonomiplan 2018-2021

I 2017 hadde man et mindre forbruk og man hadde et mindre forbruk i 2016. Pr 10.12.18 har vi ca. 13,5 mill på disposisjonsfondet. I fjor på samme tid hadde vi et disposisjons fond på ca 5 mill. Disposisjonsfond bør man ha for å møte økte utgifter i 2019, og i Fellesnemda ble det fattet et vedtak på at Bjugn og Ørland skulle ha minst 10 mill på disposisjonsfond ved sammenslåingen i 2020. Økt skatteinntang i 2019 settes av til disposisjonsfond, slik at man får minst 10 mill på disposisjonsfond.

I budsjettet til rådmannen er det lagt inn økte utgifter på 9,2 mill. Dette er pga økte renteutgifter. 5,1 mill er til VAR så reelle økte finanskostnader er 4,1 mill.

Tjenesteområder i Ørland Kommune

Plan drift og landbruk:

Dette er et vidtspennende område, og presset på området i form av stor økning i saker og planverk som må ferdigstilles på kort tid har vært stort de siste årene og vil nok vedvare de neste årene i takt med den store utviklingen som skjer i Ørland Kommune.

Ørland kommune skal føre en ekspansiv næringspolitikk gjennom å være god til å tilrettelegge for næringsareal i kommunen.

Som en del av dette ønsker posisjon å bevilge 10.000.000,- til Brekstad Metro. Det forutsettes at Ørland kommune sammen med samarbeidspartnere kommer i gang med prosjektet i løpet av 2019. Finansieres ved salg av eiendom

I årene som kommer skal vi rette enda sterkere fokus på næringsutvikling. Og vi skal jobbe for å beholde og videreutvikle allerede eksisterende næringsliv

All næringsvirksomhet i kommunen er viktig for skatteinntekter og er med på å skape nye arbeidsplasser i kommunen. Posisjon ønsker å være med å tilrettelegge for økt næringsutvikling og skal **ikke** å innføre eiendomsskatt på verker og bruk.

Gjennom Ørland Næringsforum, Næringsalliansen og Fosen innovasjon jobber man aktivt med å få nye bedrifter til Ørland.

Posisjon ønsker at det settes av penger til vedlikehold av brua mellom Storfosna og Kråkvåg. 1 mill. dekkes inn av ubrukte investeringsmidler.

Flytilbudet er på plass og dette er et tilbud som binder Ørland sammen med hovedstaden. Det har vært en stor vekst i antall passasjerer det siste året og tilbudet vil fra januar 2019 bli utvidet med flere avganger og også tilbud om weekendturer til Stockholm.

Det bevilges 3.000.000,- til ny terminal på Ørland Lufthavn. Det forutsettes bidrag fra forsvarsbygg for å fullfinansiere prosjektet. Finansieres gjennom en omdisponering av investeringsprosjekter som er finansiert, men ikke igangsatt.

Det er forventet en befolkningsvekst og Ørland Kommune skal legge til rette for, og tilby attraktive og ulike typer boligområder. Dette bør man fortsatt ha stort fokus på.

Posisjon ønsker å legge til rette for videreutvikling av bo områder i Ørland Kommune.

Det bevilges 4.500.000; til opparbeidelse av vei i Åstumhaugen under forutsetning av at området blir ferdig regulert og godkjent av fylkesmannen. Det forutsettes at utbyggerne betaler tilbake for opparbeidelsen ved salg av tomter, og at det skrives en avtale mellom utbyggere og Ørland Kommune som ivaretar dette. Dekkes av ubrukte investeringsmidler.

Det bevilges 16.000.000,- til opparbeidelse i Kleivan. Dekkes av låneopptak.

Landbruket er en viktig næring i Ørland og bidrar med betydelige arbeidsplasser både direkte og indirekte.

Landbrukskontoret er felleskommunalt og drift og finansiering reguleres gjennom «samarbeidsavtalen om felles landbruksforvaltning for Bjugn og Ørland kommuner»

Det er en forutsetning at Bjugn kommune holder sin del av samarbeidsavtalen.

God drenering av dyrkajorda er avgjørende for å opprettholde matproduksjon.

Med et kommunalt tilskudd til drenering ønsker Ørland Kommune å signalisere viktigheten av å beholde et aktivt landbruk i Ørland. H, Sp, Frp og V ser på grøftetilskuddet som en investering i fremtiden.

Det bevilges 500 000 kr til grøftetilskudd i 2019. Tilskuddet skal forvaltes av landbrukskontoret etter tildelingskriterier. Dekkes av disposisjonsfondet.

Idrettsanlegget på Ørland stadion/Gryta trenger en oppgradering i form av skifte av dekke og undervarme.

Posisjonen bevilger 10.000.000,- til dette oppgraderingsarbeidet under forutsetning av at administrasjonen kvalitets sikrer tallene som er lagt frem og at anlegget godkjennes og er spillemiddelberettiget. Kommunestyret ber om at idrettsrådet kommer med et høringssvar til formannskapet, om det er gryta eller stadion som skal prioriteres for skifte av dekke og undervarme. Det søkes om spillemidler før 15.01.19 til Ørland Kommune.

Finansieres med en omdisponering av allerede vedtatte investeringsobjekt.

Posisjonen ber om at Ørland kommune skal fortsette å tilby sommeråpen svømmehall til sine innbyggere. Dette finansieres gjennom billettinntekter.

Etter åpningen av Ørland Sparebank Arena har det vært stor aktivitet her, både i forhold til arrangement i helger og aktivitet på dag- og kveldstid i uka. Dette gjør at man forventer økte leieinntekter.

Det er en heltidsansatt som har ansvaret for aktivitet i Ørland Sparebank Arena men han jobber på dagtid. Vi ønsker at Ørland Sparebank Arena skal være en møteplass for alle og at den skal bli mye brukt. Samtidig kan en se at det uten tilsyn på kveld kan oppstå uheldige situasjoner.

Kommunestyret ber administrasjonen gi idrettsrådet i oppgave at alle idrettslag og andre brukere av arenaen om å lage en turnus på tilsyn i Ørland Sparebank Arena mellom kl 16.00-22.00 på hverdager. Da kan de som har tilsyn ha åpen kiosk i tillegg alle dager.

8. Oppvekst

Høyre, Sp, Frp og V vil føre en aktiv skoleeier og barnehagepolitikk som sikrer våre innbyggere gode barnehager og skoler. Vi ønsker i budsjettperioden et kvalitetsløft for våre skoler gjennom god kompetanse og oppdaterte læreverk, og en enhetlig skolekultur for alle oppvekstsentrene i kommunen.

Oppvekstsektoren i Ørland kan vise til gode resultat på Nasjonale prøver og selv om bemanningen ligger over på normtall ønsker posisjon at ressurs oppvekst blir på 2018 nivå.

Rammen på oppvekst økes med 1.800.000,- Finansieres av disposisjonsfond.

Sammen med de private barnehagene i Ørland kommune, kan kommunen tilby et godt og variert barnehagetilbud.

Over år blir det slitasje på uteområder i barnehager.

Det bevilges en økning på 300.000,- i tillegg til allerede bevilgede midler til oppgradering av uteanlegg i Futura barnehage. Finansieres gjennom allerede bevilgede investeringsmidler.

350.000,- av de allerede bevilgede midlene til liten ballbinge, omgjøres til drenering av uteområde og opparbeidelse av plen.

Kommunestyret ønsker økt fokus på næringsrik og sunn mat i alle enheter i Ørland kommune.

Ørland kommune serverer mange måltider hver dag. Målet til Ørland kommune skal være at hver gang vi serverer noe skal det gi kroppen nyttige byggeklosser både for barn, ungdom og eldre. Det er et mål å øke bruken av grønnsaker, fisk og andre råvarer som bidrar til god ernæring. Varmmaten skal være næringsrik og mer av den skal være hjemmelaget.

Administrasjonen bes om å se til andre kommuner som satser på mat. Og legge opp til kompetansehevende tiltak og inspirasjon for dem som lager mat i Ørland kommune. Det skal lages ett nettverk for dem som lager mat i Ørland kommune slik at disse kan inspirere hverandre og utveksle oppskrifter og erfaringer. Lokal mat skal velges når det er et alternativ. Kommunestyret ber administrasjonen utrede mulighetene for å få til et samarbeid med lokale bønder om levering av grønnsaker til kommunens kjøkken på enhetene.

For å styrke satsingen på næringsrik og sunn skolemat på skolene våre bevilges 400 000 kr. Sammen med økt bevilgning gjort i 2018 (400 000 kr) skal disse midlene brukes til å ansette en faglært kokk i 100% stilling. Finansieringen med disposisjonsfond.

Gjennom prosjektene aktivitet for eldre har man på andelsjordbruket på Austrått blitt med på en andel, og kommunestyret oppfordrer både oppvekst og helse til å benytte seg av dette tilbudet i større grad enn de til nå har gjort.

Behovet for, og slitasjen på læremidler i skolen er stor. Posisjonen vil at Ørlandselevne skal ha oppdaterte læringsmidler og nok av dette. Det settes av 400 000 i tillegg til allerede 300 000 til oppgradering av læremidler. Denne økningen finansieres ved omdisponering av ubrukte investeringsprosjekt.

Programmering og koding er viktig å lære, og det er ønskelig at man jobber videre med dette slik at det blir et tilbud i alle ørlandskolene.

Kultur:

Det ble gjort et vedtak i kommunestyret om ny daglig leder på Kultursenteret, men finansiering av stillingen er ikke lagt inn i rådmannens forslag til budsjett. Kultur er viktig for kommunen vår og daglig leder må på plass.

Det bevilges 750.000,- til daglig leder Ørland Kultursenter. Bevilgningen dekkes av disposisjonsfond.

3.3 Helse og velferd:

Målet til H, Sp, V og Frp er at Ørland kommune fører en helsepolitikk med fokus på tidlig innsats, god eldrepolitikk og økt fokus på psykisk helse både til unge og eldre.

Det jobbes i tråd med posisjonens og regjeringens mål om økt fokus på tidlig innsats og forebyggende arbeid. Og det styrkes i området psykisk helse for barn og unge, og man har økt fokus på en økende andel eldre.

Ung data undersøkelsen viser at Ørland har flere unge som sliter psykisk, og det er høyt frafall fra skole. Helseundersøkelsen viser også at andelen eldre sliter med ensomhet og psykiske problemer.

Som et tiltak for folkehelse blant ungdom bevilger vi 25.000,- til gratis vaksine mot smittsom hjernehinnebetennelse for russ 2019 på Fosen Videregående skole, og kommunestyret oppfordrer Bjugn kommunestyre til å bevilge samme sum.

Gjennom utviklingsprosjekt som er tilskudds finansiert jobber man systematisk med nye arbeidsmetoder og endring av praksis, alt i tråd med Kommunedelplan for helse og velferd og Demensplan. Og måten Ørland kommune jobber innenfor helse og omsorg er lagt merke til nasjonalt. Den nye reformen «Leve hele livet» er allerede godt forankret i Ørland kommune. All kred til ansatte og ledere i helse for den jobben som gjøres.

Behovet for nytt helsebygg er stort. Ørland kommune er unik i forhold den samlokaliseringen og de helsetjenesten en tilbyr, men bygningsmassen der disse tjenestene er uhensiktsmessige og i dårlig forfatning. Det behøves betydelig rehabilitering eller nye bygg. Og det blir spennende å følge forprosjektet for nytt helsebygg som kommer i gang på nyåret 2019.

Denne investeringen må sees i sammenheng med byggingen av «nye» Ørland, men skal kommunen levere tjenester med god kvalitet og helhetlig omsorg må dette prioriteres.

Behovet for sykehjemsplasser og tilrettelagte boliger for heldøgnsomsorg vil øke i sammenheng med den demografiske utviklingen. Men vi vil også legge til rette for at de som ønsker det skal få bo lengst mulig hjemme.

I den forbindelse ønsker vi å øke omsorgslønn med 5% av dagens sats. Økningen finansieres gjennom disposisjonsfond dette vil utgjøre ca 70.000,-

Og vi ønsker å støtte opp under velferdsteknologi og bevilger 300.000,- til dette. Finansieres gjennom en omdisponering av investeringsprosjekt.

Styrkingen ses i sammenheng med prosjekt «velferdsteknologi»

Det er et mål om full jordmordekning i Ørland Kommune – kommunestyret ber administrasjon søke Helsedirektoratet om midler til en styrking av jordmortjenesten med 100 % stilling innen fristen 14.01.19 slik at jordmorstillingen som blir utlyst nå tidlig i 2019, og som finansieres gjennom fondsmidler fra Fosen Helse, blir videreført fra 2020.

Endringer i driftsbudsjettet fremgår av tabell under:

Økt ressurs oppvekst	1.800.000,-	Dekkes av disposisjonsfond.	1.800.000,-
40% økning i ressurs i forb skolemåltid	400.000,-		400.000,-
Daglig leder Kultursenter	750.000,-		750.000,-

Økt ramme for hjemmetjenesten	700.000,-	Dekkes av disposisjonsfond	700.000,-
Vaksine til Russ 2019	25.000,-		25.000,-
Grøftetilskudd	500.000,-	Dekkes av disposisjonsfond	500.000,-
SAVA	100.000,-		100.000,-
Økte leieinntekter-arrangement Ørland Sparebank Arena	300.000,-	Godskrives disposisjonsfond	

Endringer i investeringsbudsjettet fremgår av tabell under:

Kunstgress og undervarme Ørland stadion/ Gryta	10.000.000,-	Omdisponering av tidligere finansierte prosjekt	10.000.000,-
Metro	10.000.000,-	Dekkes av salg eiendom	10.000.000,-
Terminal lufthavna	3.000.000,-	Ubundne investeringsfond	3.000.000,-
Vei Åstumhaugen og gang- og sykkelvei Opphaug skole	4.500.000,-	Omdisponering av tidligere finansierte prosjekt	4.500.000,-
Bru Storfosna - Gartetn	1 000 000,-	Ubundne investeringsfond	1 000 000,-
Digitale læremidler	400.000,-	Omdisponering av 1.000.000,- avsatt i 2019 til ØMS nytt Helsebygg	400.000,-
Oppgradering uteområde futura	300.000,-		300.000,-
Velferdsteknologi	300.000,-		300.000,-
Opparbeidelse Kleivan boligområde	16.000.000,-	Låneopptak	16.000.000,-

Oversikt over prosjekter som er finansiert over investeringsbudsjettet, men som pr 21.11.2018 ikke er igangsatt og som ikke er omdisponert:

5254 Plan og utviklingsprosjekter 2.000.000,-
5272 Tartandekke Ørland Stadion 2.000.000,-
5302 Fendring Kai Søndre Molo 460.000,-
5306 Lysanlegg gryta 750.000,-

Prosjekt som er omdisponert; 5123, 5264, 5265, 5266, 5301, 8506. I tillegg er 2.000.000 tatt av prosjekt 5254.

Det er tatt 3.874.000 fra investeringsfondet. Det er fra skjema 2 b fjernet punkt 19, 1.000.000 nytt helsebygg. Totalt 19.544.000. Omdisponert 19.500.000.

Gunnhild Tettli (AP) fremmet på vegne av SV og AP følgende forslag:

Ørland Arbeiderparti og Ørland Sosialistiske Venstreparti legger frem følgende forslag i forbindelse med budsjett 2019.

Endringer/presiseringer tar utgangspunkt i formannskapets innstilling for kommunestyret i sak 18/44 den 15.november 2018.

Innledning

Veksten i frie inntekter ligger helt nederst i det angitte intervallet for inntektsvekst som regjeringen lovte i kommuneøkonomiproposisjonen. Når det tas hensyn til andre forslag i statsbudsjettet som berører kommuneøkonomien og forventede renteøkninger, gir forslaget fra regjeringen som ligger i Stortinget til behandling, mindre handlingsrom for kommuner og fylkeskommuner i 2019 enn i 2018.

Landsstyret i KS er skuffet over at regjeringen ikke bevilger mer penger til finansiering av ny bemannings- og pedagognorm i barnehagene. KS har beregnet at normen vil medføre over 400 mill. kroner i økte kostnader i private og kommunale barnehager i 2019 enn det som er kompensert gjennom statsbudsjettet. Om det ikke blir økning i kommunerammene vil ikke kommunene være i stand til å innfri normene som er vedtatt.

Ørland kommune har de siste årene foretatt store investeringer i nye bygninger, og gjennomført oppkjøp og utvikling av tomteområder. Disse investeringene er i stor grad lånefinansiert, og ved utgangen av 2017 er total lånegjeld inkl startlån på kr 673,8 mill.

Ørland kommune har ved inngangen til 2019 høy gjeld, og det er derfor viktig å være klar over renterisikoen i forhold til en uforutsett renteoppgang på f.eks 1 % i tillegg til budsjettet renteprosent.

I 2020 blir Ørland og Bjugn kommuner sammenslått til en kommune. Det har da gått 167 år siden Ørland kommunene ble oppdelt i Ørland og Bjugn herreder i 1853. Budsjettet for 2019 er således det aller siste budsjettet som behandles i Ørland slik vi kjenner kommunen nå.

Ørland og Bjugn kommuner opplever nå en fantastisk utvikling, med mange store investeringer og økt aktivitet innen industri, næringsliv, infrastruktur og offentlig virksomhet. Dette har medført at vi i 2018 har mindre arbeidsledighet enn kanskje noen gang tidligere,

samtidig som at vi ser en vekst i folketallet totalt sett som mange andre kommuner bare kan drømme om.

Det vil være særdeles viktig at «Nye Ørland kommune» har fokus på å opprettholde denne positive utviklingen i alle deler av kommunen. Det vil derfor være avgjørende at Bjugn og Ørland kommuner legger opp til en økonomisk bærekraft i budsjettene for 2019 og dette igjen kan danne et godt grunnlag for økonomien i «Nye Ørland kommune» som skal være i full drift fra 01.01.2020.

Når budsjettene for 2019 er vedtatt, vil det være særdeles viktig at alle bidrar til å samordne alle tjenesteområder så snart dette lar seg gjøre, slik at grunnlaget for oppstart og drift av «Nye Ørland kommune» blir best mulig for våre innbyggere.

Ørland kommune har som målsetting i henhold til IA- avtalen om å få legemeldt sykefravær ned på 5,7 %. I 2017 var det samlede fraværet på 7,45 %. Fraværet til og med 3. kvartal 2018 er på 7,84 % mot 7,74 % på samme tid i 2017. Det at vi enda ikke har klart å nå målsetningen er bekymringsfullt.

Nå ser vi at gjennom store vedtatte investeringer må kommunen stramme inn driften igjen fra og med 2019. Økte avdrag og renteutgifter vil gå direkte utover driften på de store områdene som pleie, omsorg, helse og oppvekst. Dette gir dårlig motivasjon, og dette kan medføre en enda større økning i sykefraværet. Kommunestyret er derfor svært opptatt av at det fortsatt må være et sterkt fokus på arbeidsmiljø og sykefravær.

Vi forutsetter at staten, ved Regjering og Storting, ivaretar det nasjonale ansvar ved å redusere og utjevne ulemper etablering av kampflybasen medfører, samt bidrar til å utnytte de statlige investeringene til nyskaping og økt privat sysselsetting. Kommunen må være tilstede for å sikre rettferdighet for de som rammes av støy. Vi er spesielt opptatt av at vi må beskytte og støtte opp om landbruksproduksjon i rød støysone og da spesielt bruk med kjøtt- og melkeproduksjon.

Kommunestyret vil at det fortsatt må brukes mye energi i virksomhetsområdene og støttetjenestene for å holde tildelt budsjettamme og klare den daglige drift. Kommunestyret vedtar budsjettet med en total driftsramme for alle driftsområder på kr 269.580.000,- for 2018.

Forslaget omfatter:

- Budsjett 2019
- Priskbok 2019
- Gebyrregulativ 2019

Kommunestyret slutter seg til formannskapetets vedtak i sak 18/44 den 15.november 2018 angående budsjett 2019, samt priskbok og gebyrregulativ med følgende endringer/presiseringer/tillegg:

Økonomigrunnlaget - Skjema 1A

- Utbytte Trønderenergi settes til kr 2.100.000
- Sum til fordeling drift settes til kr 269.580.000,-

Driftsregnskapet – Skjema 1B

- Rammen for drift settes til kr 269.580.000,-

Investeringsregnskapet - skjema 2A

- Investering i anleggsmidler kr 72.950.000,-
- Omdisponering av tidligere investeringer kr 550.000,-
- Investeringer Inntekter fra salg av tomter/eiendom settes til kr 9.500.000,-
- Bruk av lån – andre investeringer kr 38.050.000,- (**Ingen endring**)
- Årets finansieringsbehov kr 77.960.000,- (**ingen endring**)

Investeringsregnskapet - skjema 2B

- Sum bruk av lån - andre investeringer (nye lån) settes til 72.950.000,-

Endringer i drifts- og investeringsbudsjett:

1. Tallgrunnlaget for driftsbudsjettet som fremgår av budsjettskjema 1A og 1B, og tallgrunnlaget for investeringsbudsjettet som fremgår av budsjettskjema 2A og 2B endres i tråd med kommunestyrets vedtak i denne sak.
2. Det forutsettes at alle tidligere investeringsvedtak videreføres der det ikke er nevnt spesifikt endringer i vedtak. Kommunestyret foretar en revidering av investeringsprosjekter senest i forbindelse med behandling av regnskapet for 2018.
3. Kommunestyret er opptatt av kvaliteten i skolen. I Ørland kommune sitt arbeid med å møte fremtidens utfordringer skal det være et særlig fokus på tidlig innsats og god samhandling mellom alle som kan bidra til å skape et godt oppvekstmiljø for barna. For å nå disse målene er lærertetthet og voksantetthet en viktig suksessfaktor.

Formannskapetets forslag til ramme for grunnskolen i 2019 forutsetter en samlet reduksjon på 2,4 årsverk. (1,8 årsverk lærer og 0,6 årsverk assistent) Kommunestyret ønsker at bemanningen i grunnskolen for 2019 som minimum blir opprettholdt på samme nivå som i 2018.

Kommunestyret viser også til en positiv elevtallsutvikling i og med at stipulert elevtall er økende i 2019.

Kommunestyret vedtar en økning i rammen for grunnskole med kr 1,8 mill, tilsvarende 2,4 årsverk

4. Kommunestyret viser til behandling av budsjett for 2016, der det ble vedtak om at kommunen skulle inngå avtale med SAVA AS om tilrettelagt aktivitet for 3 brukere. I denne forbindelsen ble ikke ordningen med bonuslønn videreført med bevilgning. Kommunestyret ønsker at denne ordningen skal resettes og øker ansvarsområde Oppfølgingstjenesten med kr 150.000,-

Formannskapetets vedtak forutsetter at kjøp av plasser på SAVA år 4, reduseres med kr 100.000,-. Kommunestyret ønsker å opprettholde samme nivå som i 2018, og øker rammen med kr 100.000,- slik at tilbudet kan videreføres i 2019.

5. I kompetansemålene i læreplan for kroppsøving etter 4.trinn i grunnskolen stilles det krav om svømmedyktighet. Kommunestyret ønsker å legge til rette slik at de kompetansemålene som er satt nås innenfor fastsatte frister. Kommunestyret gir alle elever på 4.trinn tilbud om gratis årskort i svømmehallen for å stimulere til økt aktivitet og for å høyne svømmedyktigheten. Dette vil medføre et inntektstap for kommunen på ca. kr 25.000,- og rammen for driftsavdelingen økes tilsvarende.
6. Kommunestyret har en ambisjon om at trygghetsalarmene skal bli gratis for brukerne i løpet av en 3-års periode. Kommunestyret innser likevel at det må opprettholdes en form for etableringsgebyr for nye brukere. Kommunestyret ber om at rådmannen innen rimelig tid legger frem en oversikt over kostnader, og en plan for hvordan kommunestyrets målsetning kan innfris.

Slik prisingen av ordningen med trygghetsalarmer fungerer i dag, så skilles det ikke mellom høy eller lav inntekt i prislisten, men at alle må betale likt. Kommunestyret ønsker en slik differensiering, og vedtar at følgende prissetting skal gjelde fra 1.juli 2019:

Trygghetsalarmer, pris per måned beregnet ut fra husstandens samlede inntekt.

Etableringsgebyr for nye brukere kr 465.-.

Abonnement pr måned:

Grunnstønad inntil 2G	kr 161,-
Grunnstønad over 2G	kr 242,-
Grunnstønad over 3G	kr 323,-
Grunnstønad over 4G	kr 403,-
Grunnstønad over 5G	kr 484,-

Abonnement pr måned GSM:

Grunnstønad inntil 2G	kr 242,-
Grunnstønad over 2G	kr 363,-
Grunnstønad over 3G	kr 484,-
Grunnstønad over 4G	kr 605,-
Grunnstønad over 5G	kr 726,-

7. Selvtendighet og aktivitet er viktig for trivsel og livskvalitet. Med utgangspunkt i brukernes egne ønsker, eget hjem og nærmiljø dreies kommunale tjenester mot forebyggende arbeid, mestring og rehabilitering. Hverdagsrehabilitering representerer en ny måte å tenke «omsorg» på. Istedenfor å tilby brukere med funksjonssvikt kompenserende og passiviserende tiltak, vil de få et skreddersydd rehabiliteringstilbud med mål om bedre mestring av dagligdagse gjøremål.

Kommunestyret ønsker å øke satsingen til hverdagsrehabilitering med kr 350.000,- tilsvarende 0,5 årsverk.

8. Folkehelseinstituttet anbefaler at ungdom i alderen 16–19 år vurderer å vaksinere seg mot meningokokksykdom (smittsom hjernehinnebetennelse). Ungdom i alderen 16-19 år er én av de aldersgruppene som har høyest forekomst av hjernehinnebetennelse. En kombinasjon av tett samvær med andre ungdommer over flere dager, festing, høyt alkoholinntak, deling av flasker og sigaretter, aktiv eller passiv røyking og lite søvn

kan øke risikoen for smitte, og for at sykdommen får et alvorlig forløp. Dette gjelder både russ og andre ungdommer som fester mye.

Folkehelseinstituttet anbefaler at ungdom i denne aldersgruppen vurderer å vaksinere seg mot meningokokk type A, C, W og Y. Kommunestyret budsjetterer med kr 25.000,- til støtte til gratis vaksine mot hjernehinnebetennelse til Russ 2019 på Fosen Videregående skole.

9. Ørland eldreråd arrangerte årets internasjonale eldredag/seniordag, og det ble en braksuksess. Det var et fantastisk og innholdsrikt program. Kommunestyret er svært positiv til slikt arrangement og stilte økonomiske garantier for gjennomføringen i 2018, og ber om at søknad sendes kommunestyret til behandling for eventuell lignende garantier for 2019. Kommunestyret foreslår at utgifter til eldredagen og aktivitetsdag for eldre innarbeides i driftsbudsjettet for ettertiden.
10. Bruk av velferdsteknologiske løsninger kan bidra til økt trygghet og bedre tjenester for brukere og pårørende. Erfaringer viser også at velferdsteknologi kan gi mer effektiv bruk av ressurser i helse- og omsorgstjenestene. Kommunestyret foreslår å innarbeide kr 300.000,- i investeringsbudsjettet for finansiering av nødvendig velferdsteknologi for 2019.
11. Kommunen skal være en attraktiv arbeidsplass med et mangfold på alle nivå; alder, kjønn, utdanning, kultur og funksjonsnivå. Det skal tilstrebes at man til enhver tid har alle stillinger besatt med fagkompetanse ut fra enhetenes bemanningsplaner. Kommunen skal ha minimum 10 lærlingplasser til enhver tid, og være en attraktiv arena for studenter og elever
12. Kommunestyret ser at formannskapetets forslag til overføringer til Kultursenteret ikke er i tråd med de føringer og målsetninger som Kultursenteret har, og som også kommunestyret har uttrykt tidligere. I løpet av de senere år er budsjetttrammene redusert når man tar hensyn til lønns- og prisvekst. Kommunestyret ønsker å øke driftsrammen til Ørland kultursenter for 2019 med kr 750.000,- til kr 6.545.000,- ifm tilsetting av daglig leder.

I tillegg til formannskapetets forslag økes investeringsmidlene til Ørland Kultursenter med kr 1.600.000,-

Kr.850.000 settes av til utviklingsprosjekter. Disse midlene skal i 2019 brukes til tilrettelegging og formidling av området Fitjan – Austrått, samt formidling og bygging av naturscene i Innstrandfjæra ramsarområde, og til finansiering av kostnader til vedlikehold av verneområder, turveier, friluftsområder og kulturminner/minnesmerker.

Kr.750.000 settes av til utstyr og inventar i kultursenteret. Etter snart 10 års daglig drift med et høyt aktivitetsnivå er kultursenteret preget av slitasje. En oppgradering må derfor til om senteret fortsatt skal framstå slik det gjorde ved åpningen i 2009. Kommunestyret ber om at styret i kultursenteret tar initiativ til at det utarbeides en tilstandsrapport, og initierer en dialog med Ørland kommune om en plan for oppgradering av kultursenteret med en langsiktig økonomisk ramme for en periode på 3-5 år. Foreslått beløp for 2019 er ment som delfinansiering for å dekke akutte behov for en utskifting av teknisk utstyr og reparasjon/utskifting av stoler i kinosal.

13. Gode digitale ferdigheter er viktige i dagens samfunn. Digitale ferdigheter er en grunnleggende ferdighet i Kunnskapsløftet, og derfor skal det tilrettelegges for å utvikle digitale ferdigheter i alle fag i skolen – på linje med lesing, skriving, regning og muntlighet. Det er et behov for et digitalt løft i pedagogisk bruk av IKT i grunnskolen. I tillegg må en betydelig del av skolenes IKT-utstyr oppgraderes.

Innenfor digitale verktøy og digitale ferdigheter skal skolene tilrettelegge for variert og tilpasset opplæring som gir gode utviklingsmuligheter for elevene der fleksible og enkle digitale løsninger avgjørende. De ansatte i skolen må ha gode digitale verktøy og gode digitale ferdigheter. For å oppnå dette må skoleeier(kommunestyret) og skolenes ledelse ta en ledende rolle og sette digital kompetanse på dagsordenen.

Det er satt av kr 300.000,- til digitale læremidler i grunnskolen i budsjettet for 2019. Kommunestyret øker investeringer med kr 400.000,- i 2019 (totalt 700.000,-) for å dekke opp etterslepet på læremidler i grunnskolen.

Kommunestyret er av den oppfatning at det nå er viktig å ferdigstille uteområdene ved Futura barnehage, og setter av kr 550.000,- i investeringsbudsjettet til dette formålet.

Kommunestyret ser der er stort behov for å skifte/rehabiliterer ytterdører på Opphaug skole slik at de tilfredsstillende krav og behov. Kommunestyret setter av kr 200.000,- i investeringsbudsjettet til dette formålet.

14. Austrått Fort er en av Fosens best besøkte turistattraksjoner. Servicebygget ble bygd tidlig på 90-tallet og det er behov for en oppgradering for å kunne ta imot besøkende på en tilfredsstillende måte. Kommunestyret setter av kr. 500.000 til oppgradering.

15. Presiseringer:

Kommunestyret forutsetter at det innenfor den totale budsjettrammen er tatt høyde for fri halleie i Ørlandshallen og Ørland Sparebank Arena knyttet til organisert fysisk aktivitet for barn og ungdom t.o.m. 16 år i Ørland kommune.

Kommunestyret vedtar følgende endringer i driftsbudsjett – Skjema 1A og 1B

Endring Driftsbudsjettet, Skjema 2A og 1B	Økt drift	Reduksjon drift	Mrk.
Reduksjon Politisk styring		350.000	(Skjema 1A)
Reduksjon kommunikasjonsrådgiver		750.000	
Økt utbytte Trønderenergi		1.000.000	
Reduksjon Forsvarskoordinator		700.000	
Reduksjon Eiendomsformidling		350.000	
Økt ramme grunnskole 2,4 årsverk	1.800.000		
Bonuslønn SAVA	150.000		
Videreføre kjøp plasser SAVA	100.000		
Gratis årskort svømmehall 4.trinn	25.000		
Økning hverdagsrehabilitering	350.000		
Tilskudd vaksine hjernehinnebetennelse Russ 2019	25.000		
Ørland kultursenter, daglig leder	750.000		
	3.250.000	3.250.000	

Kommunestyret vedtar følgende endringer i Investeringsbudsjettet - skjema 2A og skjema 2B

Tiltak investeringer, Skjema 2A og 2B	Økning/tillegg 2019	Finansiering 2019	Mrk.
Økte inntekter fra salg av tomter		3.000.000	(Skjema 2A)
Omdisponering av tidligere investeringer som ikke er igangsatt ved revisjon av investeringsbudsjett 2018.		550.000	
Ørland kultursenter, Utviklingsprosjekter kommunens andel	850.000		
Ørland Kultursenter Utstyr og inventar	750.000		
Oppgradering servicebygg Austrått Fort	500.000		
Finansiering Velferdsteknologi	300.000		
Læremidler grunnskolen	400.000		
Uteområde Futura Barnehage	550.000		
Ytterdører Opphaug skole	200.000		
Sum	3.550.000	3.550.000	
Finansieringsbehov, Økt låneopptak		0	

Tom Myrvold (H) fremmet følgende tilleggsforslag i tilknytning til posisjonen sitt budsjettforslag:

Kommunestyret ber regjeringspartiene å finansiere kostnadene kommunen har med å holde Ørland lufthavn åpen. Regnskapstallene for 2018 og budsjett for 2019 viser at Ørland lufthavn nå har en vesentlig større trafikk enn de forutsetningene som lå til grunn for tidligere avtale fra 2015. Dersom det statlige tilskuddet ikke økes tilsvarende vil dette medfører at Ørland kommune må dekke store deler av driftsutgiftene til lufthavna over kommunens driftsbudsjett. Kommunen vil dekke disse utgiftene i 2018, men dette er ikke en situasjon som kan fortsette over tid.

I tillegg til å være enormt viktig for både utbygging og drift av Norges kampflybase er ruta instrumental i å beholde og å øke verdiskapning fra næringslivet. Dette øker bolyst for militære og sivile som igjen er bra for samfunnsutvikling i regionen og bra for beredskapen ved kampflybasen.

For å fortsatt kunne opprettholde driften av Ørland lufthavn er det derfor et behov for å reforhandle avtalen om statlig kompensasjon, slik at videre drift av lufthavna sikres økonomisk gjennom statlig tilskudd. Ørland kommunestyre ber derfor om et møte med Samferdselsdepartementet der vi kan gjennomgå budsjettet for 2019, og finne gode løsninger som sikrer videre drift av Ørland lufthavn.

Votering

Alternativ votering:

Rådmannens forslag til vedtak falt enstemmig.

Posisjonens forslag fremmet av Hilde Kristin Sandvik (H) på vegne av H, Sp, Frp og V ble satt opp mot opposisjonens forslag fremmet av Gunnhild Tettli (AP) på vegne av SV og AP. Forslag fremmet av Hilde Kristine Sandvik (H) på vegne av H, Sp, Frp og V, ble vedtatt med 19 mot 5 stemmer.

Tilleggsforslag til opposisjon og posisjonen sitt budsjettforslag fremmet av Tom Myrvold (H), ble enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Kommunestyret vedtar budsjett for 2019, samt prisbok og gebyrregulativ:

1. Tallgrunnlag for driftsbudsjettet som fremgår av budsjettskjema 1A og 1B, og tallgrunnlaget for investeringsbudsjettet som fremgår av budsjettskjema 2A og 2B.
2. Skattøret fastsettes til 11,80 % i henhold til regjeringens forslag til statsbudsjett.
3. Avgifter, gebyrer og kontingenter fastsettes iht prisbok som er vedlagt saken.
4. Til finansiering av investeringer tar Ørland kommune opp lån på kr 62 900 000. Av dette gjelder kr 38 050 000 lån til kommunale investeringer og kr 24 850 000 til VAR-sektoren.
5. Det tas opp lån i husbanken på kr 5 000 000 til videre utlån av startlån.
6. Rådmannen gis fullmakt til å ta opp lån og avtale lånevilkår med aktuelle låneinstitusjoner.
7. Formannskapet forutsetter at kommunestyrevedtak i sak 54/18 og vedtak i formannskapets i sak 36/18 blir ivarettatt ved endelig behandling av budsjettet i kommunestyret av rådmannen.
8. Kommunestyret slutter seg til formannskapets vedtak datert 15.11.2018 angående budsjett 2018, samt prisbok og gebyrregulativ med følgende endringer, presiseringer og tillegg:

1. Innledning

Høsten 2017 vedtok Stortinget kommunesammenslåing av Ørland og Bjugn, og det som har preget mye av arbeidet i Ørland kommune både administrativt og politisk er kommunesammenslåing. Dette arbeidet krever mye ressurser og det er mye følelser i en slik prosess. Fra å tenke konkurranse og verne om vårt skal vi tenke som EN. Men det er gjort et stort arbeid i 2018 fra administrativt hold og det ser ut til at man holder tidsrammen. Både politisk og administrativt medfører prosessen med kommunesammenslåing stor belastning på alle som er involvert. Men det er spennende å se til hva vi får til sammen.

Rammeoverføringene fra staten er fordelt på enhetene og Ørland kommune driver kostnadseffektivt. Posisjonen vil berømme det arbeidet ansatte og ledere i kommunen gjør i det daglige arbeidet i møte med innbyggerne våre. De leverer et optimalt tjenestetilbud på marginale rammer. Og til tross for de økonomiske innstramningstiltak som er gjort er fraværet ikke økt opp imot bunnåret i 2012. Det fokuseres sterkt på arbeidsmiljø og tett oppfølging av sykemeldte, og dette arbeidet er kjempeviktig.

I tillegg er det viktig at man har fokus på rekruttering, og at kommunen kan tilby heltidsstillinger til de som ønsker dette. Gjennom strategidokumentet heltidskultur skal dette være en del av arbeidsgiverpolitikken i Ørland Kommune.

Kommunestyret ber om at det ved etter- og tilleggsutdanning, skal det være fokus på behovet for den enkelte enhet som skal dekkes. Dette vurderes kontinuerlig av hver enkelt enhet og at det legges opp til bindingstid på 1 -2 år for alle i ØK som tar videreutdanning finansiert av kommunen.

I 2018 har man realisert og fullført store investeringer i Ørland Kommune. I 2018 ble ny barneskole- Brekstad Barneskole åpnet i august. Ørland Sparebank Arena ble åpnet med eget åpningsarrangement med mange besøkende.

Vi har fått ny hurtigbåtterminal, nye boligområder og nye næringslivsområder som Ørland Næringspark og Brekstad bukta er ferdigstilt og klare for at bedrifter skal etableres her, og nytt ferjeleie er snart ferdig.

Ørland er en vekstkommune og er en kommune med stort vekstpotensial som nå er lagt opp i hendene på oss, med tanke på de infrastrukturelle investeringer i forsvaret, og dette må vi bygge videre på.

Det har aldri vært så viktig som nå for Ørland og for øvrig nabokommunene å være forberedt og rustet til å kunne fremstå som den plassen de nye tilflytterne ønsker å bosette seg. Kampen mot Trondheim, som kun er en liten time unna med båt er nok den største konkurransen. Men når folk oppdager at Ørland har gode fasiliteter og et bredt tilbud i nye skoler og anlegg da er etableringslysten større. Da er det vel bare arbeidsplass til partner/ektefelle som utfordrer. Men også her kan det snus på hodet hvorfor skal en nyetablert familie velge store og dyre Trondheim fremfor trygge Ørland? Med et godt hurtigbåt tilbud kan partner jobbe i Trondheim.

Med disse utfordringene bør fokus de neste årene være å skape arbeidsplass til nr 2 og få folk til å bo. I tillegg til at vi får et godt hurtigrutetilbud. Og som jeg senest i dag med glede kunne lese at blir opprettholdt og at det ikke kuttes i båtforbindelsen. God jobb av både lokalpolitikere og fylkespolitikere.

Posisjon mener det bør satses sterkt på å få folk til å bo gjennom et eget satsningsprosjekt - et samarbeid mellom kommune, næringsliv, mfl #vekstiØrland ☺ og ber administrasjonen komme med en sak til formannskapet i løpet av februar 2019 der et slikt prosjekt skisseres.

En prognose viser at skatteinngangen for 2018 er større enn antatt. Dette gjør at man ser at også i år går drifta i balanse. Men vi vet at 2019 blir et tøffere år med økte renteutgifter ønsker posisjon i Ørland kommune å føre en restriktiv politikk, samtidig en offensiv politikk. Det vil gjøres nye investeringer men det gjøres stort sett med en omdisponering av allerede finansierte prosjekt over investeringsbudsjettet og ubundne investeringsfond.

Driftsnivået økes noe både innenfor oppvekst, kultur. Landbruk og helse og dette gjøres via disposisjonsfond som gjør at det står igjen ca 8 mill på disposisjonsfondet. Dette er tenkt justert opp igjen ved saldering av budsjett i 2019 slik at man kommer opp på et disposisjonsfond på minst 10 mill i henhold til vedtak i Fellesnemda.

Regjeringen har valgt og videreføre sin satsning på skole og psykisk helse og det er gledelig å se at overføringene fra staten blir brukt til satsningsområdene i henhold til regjeringens og posisjons føringer.

Folkehelse som grunnleggende verdi er en av Ørland kommunes strategiske retning mot 2026, og er sentral i all kommunal planlegging og virksomhet. Dette er viktig å videreføre som en grunnleggende verdi i kommunesammenslåingsprosessen.

De investeringene og endringene i budsjettet posisjonen har forslag om, vil også gi en positiv effekt i nye Ørland. Vi ønsker gjennom strategiske planer og samarbeid med Bjugn kommune å tilby kommunens innbyggere gode kommunale tjenester.

5.5 Økonomiplan 2018-2021

I 2017 hadde man et mindre forbruk og man hadde et mindre forbruk i 2016. Pr 10.12.18 har vi ca. 13,5 mill på disposisjonsfondet. I fjor på samme tid hadde vi et disposisjons fond på ca 5 mill. Disposisjonsfond bør man ha for å møte økte utgifter i 2019, og i Fellesnemda ble det fattet et vedtak på at Bjugn og Ørland skulle ha minst 10 mill på disposisjonsfond ved sammenslåingen i 2020. Økt skatteinntang i 2019 settes av til disposisjonsfond, slik at man får minst 10 mill på disposisjonsfond.

I budsjettet til rådmannen er det lagt inn økte utgifter på 9,2 mill. Dette er pga økte renteutgifter. 5,1 mill er til VAR så reelle økte finanskostnader er 4,1 mill.

Tjenesteområder i Ørland Kommune

Plan drift og landbruk:

Dette er et vidtspennende område, og presset på området i form av stor økning i saker og planverk som må ferdigstilles på kort tid har vært stort de siste årene og vil nok vedvare de neste årene i takt med den store utviklingen som skjer i Ørland Kommune.

Ørland kommune skal føre en ekspansiv næringspolitikk gjennom å være god til å tilrettelegge for næringsareal i kommunen.

Som en del av dette ønsker posisjon å bevilge 10.000.000,- til Brekstad Metro. Det forutsettes at Ørland kommune sammen med samarbeidspartnere kommer i gang med prosjektet i løpet av 2019. Finansieres ved salg av eiendom

I årene som kommer skal vi rette enda sterkere fokus på næringsutvikling. Og vi skal jobbe for å beholde og videreutvikle allerede eksisterende næringsliv

All næringsvirksomhet i kommunen er viktig for skatteinntekter og er med på å skape nye arbeidsplasser i kommunen. Posisjon ønsker å være med å tilrettelegge for økt næringsutvikling og skal *ikke* å innføre eiendomsskatt på verker og bruk.

Gjennom Ørland Næringsforum, Næringsalliansen og Fosen innovasjon jobber man aktivt med å få nye bedrifter til Ørland.

Posisjon ønsker at det settes av penger til vedlikehold av brua mellom Storfosna og Kråkvåg. 1 mill. dekkes inn av ubrukte investeringsmidler.

Flytilbudet er på plass og dette er et tilbud som binder Ørland sammen med hovedstaden. Det har vært en stor vekst i antall passasjerer det siste året og tilbudet vil fra januar 2019 bli utvidet med flere avganger og også tilbud om weekendturer til Stockholm.

Det bevilges 3.000.000,- til ny terminal på Ørland Lufthavn. Det forutsettes bidrag fra forsvarsbygg for å fullfinansiere prosjektet. Finansieres gjennom en omdisponering av investeringsprosjekter som er finansiert, men ikke igangsatt.

Det er forventet en befolkningsvekst og Ørland Kommune skal legge til rette for, og tilby attraktive og ulike typer boligområder. Dette bør man fortsatt ha stort fokus på.

Posisjon ønsker å legge til rette for videreutvikling av bo områder i Ørland Kommune.

Det bevilges 4.500.000; til opparbeidelse av vei i Åstumhaugen under forutsetning av at området blir ferdig regulert og godkjent av fylkesmannen. Det forutsettes at utbyggerne betaler tilbake for opparbeidelsen ved salg av tomter, og at det skrives en avtale mellom utbyggere og Ørland Kommune som ivaretar dette. Dekkes av ubrukte investeringsmidler.

Det bevilges 16.000.000,- til opparbeidelse i Kleivan. Dekkes av låneopptak.

Landbruket er en viktig næring i Ørland og bidrar med betydelige arbeidsplasser både direkte og indirekte.

Landbrukskontoret er felleskommunalt og drift og finansiering reguleres gjennom «samarbeidsavtalen om felles landbruksforvaltning for Bjugn og Ørland kommuner»

Det er en forutsetning at Bjugn kommune holder sin del av samarbeidsavtalen.

God drenering av dyrkajorda er avgjørende for å opprettholde matproduksjon.

Med et kommunalt tilskudd til drenering ønsker Ørland Kommune å signalisere viktigheten av å beholde et aktivt landbruk i Ørland. H, Sp, Frp og V ser på grøftetilskuddet som en investering i fremtiden.

Det bevilges 500 000 kr til grøftetilskudd i 2019. Tilskuddet skal forvaltes av landbrukskontoret etter tildelingskriterier. Dekkes av disposisjonsfondet.

Idrettsanlegget på Ørland stadion/Gryta trenger en oppgradering i form av skifte av dekke og undervarme.

Posisjonen bevilger 10.000.000,- til dette oppgraderingsarbeidet under forutsetning av at administrasjonen kvalitets sikrer tallene som er lagt frem og at anlegget godkjennes og er spillemiddelberettiget. Kommunestyret ber om at idrettsrådet kommer med et høringssvar til formannskapet, om det er gryta eller stadion som skal prioriteres for skifte av dekke og undervarme. Det søkes om spillemidler før 15.01.19 til Ørland Kommune.

Finansieres med en omdisponering av allerede vedtatte investeringsobjekt.

Posisjonen ber om at Ørland kommune skal fortsette å tilby sommeråpen svømmehall til sine innbyggere. Dette finansieres gjennom billettinntekter.

Etter åpningen av Ørland Sparebank Arena har det vært stor aktivitet her, både i forhold til arrangement i helger og aktivitet på dag- og kveldstid i uka. Dette gjør at man forventer økte leieinntekter.

Det er en heltidsansatt som har ansvaret for aktivitet i Ørland Sparebank Arena men han jobber på dagtid. Vi ønsker at Ørland Sparebank Arena skal være en møteplass for alle og at den skal bli mye brukt. Samtidig kan en se at det uten tilsyn på kveld kan oppstå uheldige situasjoner.

Kommunestyret ber administrasjonen gi idrettsrådet i oppgave at alle idrettslag og andre brukere av arenaen om å lage en turnus på tilsyn i Ørland Sparebank Arena mellom kl 16.00-22.00 på hverdager. Da kan de som har tilsyn ha åpen kiosk i tillegg alle dager.

8. Oppvekst

Høyre, Sp, Frp og V vil føre en aktiv skoleeier og barnehagepolitikk som sikrer våre innbyggere gode barnehager og skoler. Vi ønsker i budsjettperioden et kvalitetsløft for våre skoler gjennom god kompetanse og oppdaterte læreverk, og en enhetlig skolekultur for alle oppvekstsentrene i kommunen.

Oppvekstsektoren i Ørland kan vise til gode resultat på Nasjonale prøver og selv om bemanningen ligger over på normtall ønsker posisjon at ressurs oppvekst blir på 2018 nivå.

Rammen på oppvekst økes med 1.800.000,- Finansieres av disposisjonsfond.

Sammen med de private barnehagene i Ørland kommune, kan kommunen tilby et godt og variert barnehage tilbud.

Over år blir det slitasje på uteområder i barnehager.

Det bevilges en økning på 300.000,- i tillegg til allerede bevilgede midler til oppgradering av uteanlegg i Futura barnehage. Finansieres gjennom allerede bevilgede investeringsmidler.

350.000,- av de allerede bevilgede midlene til liten ballbinge, omgjøres til drenering av uteområde og opparbeidelse av plen.

Kommunestyret ønsker økt fokus på næringsrik og sunn mat i alle enheter i Ørland kommune.

Ørland kommune serverer mange måltider hver dag. Målet til Ørland kommune skal være at hver gang vi serverer noe skal det gi kroppen nyttige byggeklosser både for barn, ungdom og eldre. Det er et mål å øke bruken av grønnsaker, fisk og andre råvarer som bidrar til god ernæring. Varmmaten skal være næringsrik og mer av den skal være hjemmelaget.

Administrasjonen bes om å se til andre kommuner som satser på mat. Og legge opp til kompetansehevende tiltak og inspirasjon for dem som lager mat i Ørland kommune. Det skal lages ett nettverk for dem som lager mat i Ørland kommune slik at disse kan inspirere hverandre og utveksle oppskrifter og erfaringer. Lokal mat skal velges når det er et alternativ. Kommunestyret ber administrasjonen utrede mulighetene for å få til et samarbeid med lokale bønder om levering av grønnsaker til kommunens kjøkken på enhetene.

For å styrke satsingen på næringsrik og sunn skolemat på skolene våre bevilges 400 000 kr. Sammen med økt bevilgning gjort i 2018 (400 000 kr) skal disse midlene brukes til å ansette en faglært kokk i 100% stilling. Finansieringen med disposisjonsfond.

Gjennom prosjektene aktivitet for eldre har man på andelsjordbruket på Austrått blitt med på en andel, og kommunestyret oppfordrer både oppvekst og helse til å benytte seg av dette tilbudet i større grad enn de til nå har gjort.

Behovet for, og slitasjen på læremidler i skolen er stor. Posisjonen vil at Ørlandselevene skal ha oppdaterte læringsmidler og nok av dette. Det settes av 400 000 i tillegg til allerede 300 000 til oppgradering av læremidler. Denne økningen finansieres ved omdisponering av ubrukte investeringsprosjekt.

Programmering og koding er viktig å lære, og det er ønskelig at man jobber videre med dette slik at det blir et tilbud i alle ørlandsskolene.

Kultur:

Det ble gjort et vedtak i kommunestyret om ny daglig leder på Kultursenteret, men finansiering av stillingen er ikke lagt inn i rådmannens forslag til budsjett. Kultur er viktig for kommunen vår og daglig leder må på plass.

Det bevilges 750.000,- til daglig leder Ørland Kultursenter. Bevilgningen dekkes av disposisjonsfond.

3.3 Helse og velferd:

Målet til H, Sp, V og Frp er at Ørland kommune fører en helsepolitikk med fokus på tidlig innsats, god eldrepolitikk og økt fokus på psykisk helse både til unge og eldre.

Det jobbes i tråd med posisjonens og regjeringens mål om økt fokus på tidlig innsats og forebyggende arbeid. Og det styrkes i området psykisk helse for barn og unge, og man har økt fokus på en økende andel eldre.

Ung data undersøkelsen viser at Ørland har flere unge som sliter psykisk, og det er høyt frafall fra skole. Helseundersøkelsen viser også at andelen eldre sliter med ensomhet og psykiske problemer.

Som et tiltak for folkehelse blant ungdom bevilger vi 25.000,- til gratis vaksine mot smittsom hjernehinnebetennelse for russ 2019 på Fosen Videregående skole, og kommunestyret oppfordrer Bjugn kommunestyre til å bevilge samme sum.

Gjennom utviklingsprosjekt som er tilskudds finansiert jobber man systematisk med nye arbeidsmetoder og endring av praksis, alt i tråd med Kommunedelplan for helse og velferd og Demensplan. Og måten Ørland kommune jobber innenfor helse og omsorg er lagt merke til nasjonalt. Den nye reformen «Leve hele livet» er allerede godt forankret i Ørland kommune. All kred til ansatte og ledere i helse for den jobben som gjøres.

Behovet for nytt helsebygg er stort. Ørland kommune er unik i forhold den samlokaliseringen og de helsetjenesten en tilbyr, men bygningsmassen der disse tjenestene er uhensiktsmessige og i dårlig forfatning. Det behøves betydelig rehabilitering eller nye bygg. Og det blir spennende å følge forprosjektet for nytt helsebygg som kommer i gang på nyåret 2019.

Denne investeringen må sees i sammenheng med byggingen av «nye» Ørland, men skal kommunen levere tjenester med god kvalitet og helhetlig omsorg må dette prioriteres.

Behovet for sykehjemsplasser og tilrettelagte boliger for heldøgnsomsorg vil øke i

sammenheng med den demografiske utviklingen. Men vi vil også legge til rette for at de som ønsker det skal få bo lengst mulig hjemme.

I den forbindelse ønsker vi å øke omsorgslønn med 5% av dagens sats. Økningen finansieres gjennom disposisjonsfond dette vil utgjøre ca 70.000,-

Og vi ønsker å støtte opp under velferdsteknologi og bevilger 300.000,- til dette. Finansieres gjennom en omdisponering av investeringsprosjekt.

Styrkingen ses i sammenheng med prosjekt «velferdsteknologi»

Det er et mål om full jordmordekning i Ørland Kommune – kommunestyret ber administrasjon søke Helsedirektoratet om midler til en styrking av jordmortjenesten med 100 % stilling innen fristen 14.01.19 slik at jordmorstillingen som blir utlyst nå tidlig i 2019, og som finansieres gjennom fondsmidler fra Fosen Helse, blir videreført fra 2020.

Endringer i driftsbudsjettet fremgår av tabell under:

Økt ressurs oppvekst	1.800.000,-	Dekkes av disposisjonsfond.	1.800.000,-
40% økning i ressurs i forb skolemåltid	400.000,-		400.000,-
Daglig leder Kultursenter	750.000,-		750.000,-
Økt ramme for hjemmetjenesten	700.000,-	Dekkes av disposisjonsfond	700.000,-
Vaksine til Russ 2019	25.000,-		25.000,-
Grøftetilskudd	500.000,-	Dekkes av disposisjonsfond	500.000,-
SAVA	100.000,-		100.000,-
Økte leieinntekter-arrangement Ørland Sparebank Arena	300.000,-	Godskrives disposisjonsfond	

Endringer i investeringsbudsjettet fremgår av tabell under:

Kunstgress og undervarme Ørland stadion/ Gryta	10.000.000,-	Omdisponering av tidligere finansierte prosjekt	10.000.000,-
Metro	10.000.000,-	Dekkes av salg eiendom	10.000.000,-

Terminal lufthavna	3.000.000,-	Ubundne investeringsfond	3.000.000,-
Vei Åstumhaugen og gang- og sykkelvei Opphaug skole	4.500.000,-	Omdisponering av tidligere finansierte prosjekt	4.500.000,-
Bru Storfosna - Gartetn	1 000 000,-	Ubundne investeringsfond	1 000 000,-
Digitale læremidler	400.000,-	Omdisponering av 1.000.000,- avsatt i 2019 til ØMS nytt Helsebygg	400.000,-
Oppgradering uteområde futura	300.000,-		300.000,-
Velferdsteknologi	300.000,-		300.000,-
Opparbeidelse Kleivan boligområde	16.000.000,-	Låneopptak	16.000.000,-

Oversikt over prosjekter som er finansiert over investeringsbudsjettet, men som pr 21.11.2018 ikke er igangsatt og som ikke er omdisponert:

5254 Plan og utviklingsprosjekter 2.000.000,-
5272 Tartandekke Ørland Stadion 2.000.000,-
5302 Fendring Kai Søndre Molo 460.000,-
5306 Lysanlegg gryta 750.000,-

Prosjekt som er omdisponert; 5123, 5264, 5265, 5266, 5301, 8506. I tillegg er 2.000.000 tatt av prosjekt 5254.

Det er tatt 3.874.000 fra investeringsfondet. Det er fra skjema 2 b fjernet punkt 19, 1.000.000 nytt helsebygg. Totalt 19.544.000. Omdisponert 19.500.000.

Tilleggspunkt:

Kommunestyret ber regjeringspartiene å finansiere kostnadene kommunen har med å holde Ørland lufthavn åpen. Regnskapstallene for 2018 og budsjett for 2019 viser at Ørland lufthavn nå har en vesentlig større trafikk enn de forutsetningene som lå til grunn for tidligere avtale fra 2015. Dersom det statlige tilskuddet ikke økes tilsvarende vil dette medfører at Ørland kommune må dekke store deler av driftsutgiftene til lufthavna over kommunens driftsbudsjett. Kommunen vil dekke disse utgiftene i 2018, men dette er ikke en situasjon som kan fortsette over tid.

I tillegg til å være enormt viktig for både utbygging og drift av Norges kampflybase er ruta instrumental i å beholde og å øke verdiskapning fra næringslivet. Dette øker bolyst for militære og sivile som igjen er bra for samfunnsutvikling i regionen og bra for beredskapen ved kampflybasen.

For å fortsatt kunne opprettholde driften av Ørland lufthavn er det derfor et behov for å reforhandle avtalen om statlig kompensasjon, slik at videre drift av lufthavna sikres

økonomisk gjennom statlig tilskudd. Ørland kommunestyre ber derfor om et møte med Samferdselsdepartementet der vi kan gjennomgå budsjettet for 2019, og finne gode løsninger som sikrer videre drift av Ørland lufthavn.